

Profesionalizarea cadrelor didactice din România și proiectele de formare continuă. Studii de caz

**Dorin Opreș, Conf.univ.dr.habil.
Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
ID ORCID: 0000-0002-2646-7122**

Rezumat: Analize și cercetări au evidențiat în mod constant în România, după 1990, nevoia derulării la nivel ministerial de proiecte care să vizeze formarea continuă a cadrelor didactice, în contextul frecventelor schimbări în plan curricular. Dintre proiectele care și-au propus formarea continuă a cadrelor didactice, cele mai importante sunt proiectul „Didacticieni” și proiectul „CRED”. Obiectivul central pentru proiectul „Didacticieni” a vizat dezvoltarea competențelor profesionale pentru un număr de 1500 cadre didactice din învățământul superior, persoane care predau sau care pot preda didactica specialității, care coordonează sau care pot coordona practica pedagogică. Apariția, începând cu anul 2012, a unui nou model curricular la ciclul primar și gimnazial, marcat de o nouă paradigmă privind centrarea pe competențe a programelor școlare la aceste cicluri de învățământ, a accentuat nevoia unor cursuri de formare relevante, care să ofere practicienilor necesarele perspective de înțelegere și utilizare a noilor programe școlare. Analiza de față își propune să evidențieze câteva aspecte importante, la nivel de finalități și de realizări, ale celor două proiecte de formare continuă a cadrelor didactice, cât și modul în care ele se completează în susținerea utilizării eficiente a programelor școlare centrate pe competențe.

Abstract: Analysis and research have consistently highlighted in Romania, after 1990, the need to carry out at ministerial level projects aimed at the continuous training of teachers, in the context of frequent changes in the curriculum. Among the projects that have aimed at the continuous training of teachers, the most important are the "Didacticians" project and the

"CRED"project. The central objective of the "Didacticians" project was to develop professional skills for a number of 1500 higher education teachers, people who teach or who can teach the didactics of the specialty, who coordinate or who can coordinate pedagogical practice. The emergence, since 2012, of a new curricular model in primary and secondary schools, marked by a new paradigm on the skills-based focus of school curricula in these schools, has accentuated the need for relevant training courses, which provide practitioners with the necessary perspectives to understand and use the new school curricula. The present analysis aims to highlight some important aspects, at the level of goals and achievements, of the two projects of continuous training of teachers, as well as how they complete each other in supporting the effective use of school programs centered on skills.

Keywords: curriculum, skills, teachers, training project, continuous training.

Preliminarii

Numeroase analize și cercetări au evidențiat nevoia derulării la nivel ministerial de proiecte care să vizeze formarea continuă a cadrelor didactice din România, în contextul frecventelor schimbări în plan curricular, prin asumarea actualei paradigme a educației adulților [8, 9, 10, 12]. Necesitatea unor cursuri realizate prin implicarea cadrelor didactice universitare din spațiul științelor educației a fost resimțită constant în ultimele decenii de către cadrele didactice din învățământul preuniversitar, dar în mod deosebit în etapele în care reforma învățământului a adus schimbări semnificative în ceea ce privește curriculumul sau strategiile didactice pe care erau solicitați să le valorifice, să le aplice. Dintre numeroasele proiecte derulate la nivel guvernamental în România după 1990 [5], cele mai importante – dintre cele care și-au propus formarea continuă a cadrelor didactice – sunt proiectul „Didacticieni” (2011-

2013), derulat pentru formarea didacticienilor din învățământul superior, și proiectul „CRED” (2017-2021), aflat actualmente în etapa finală de derulare, care își propune formarea dascălilor de gimnaziu și de la ciclul primar pentru utilizarea eficientă a noului curriculum pentru aceste cicluri de învățământ. Analiza de față își propune să evidențieze câteva aspecte importante, la nivel de finalități și de realizări ale celor două proiecte de formare continuă, cât și modul în care ele se completează, din perspectiva curriculumului, în susținerea cadrelor didactice înspre utilizarea eficientă a programelor școlare centrate pe competențe.

1. Formarea cadrelor didactice din învățământul superior din România prin proiectul: „Calitate, inovare, comunicare în sistemul de formare continuă a didacticienilor din învățământul superior” – Didacticieni (proiect POSDRU 87/1.3/S/63709), 2011-2013

1.1. Parteneri, priorități de cercetare și rezultate așteptate în proiectul „Didacticieni”

Datele oficiale disponibile pe Internet despre acest proiect arată deschis obiectivele ambițioase pe care și le-au asumat deopotrivă beneficiarul proiectului, Ministerul Educației Naționale, și universitățile partenere: Universitatea din București, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca, Universitatea POLITEHNICA din București, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Universitatea din Pitești, pentru formarea continuă a cadrelor didactice care predau sau care pot să predea didactici ale specialităților la universități din România. Valoarea totală a proiectului a fost de aproape 5 milioane de euro [3, 4, 5].

Obiectivul general declarat al proiectului, conform dosarului de finanțare a fost: „îmbunătățirea formării continue a cadrelor didactice care predau didactica specialității/ coordonează practica pedagogică, în instituții de învățământ superior, pentru asigurarea unei formări inițiale de calitate a studenților, viitori profesori”. Totodată, „proiectul și-a propus să contribuie la dezvoltarea de competențe cheie pentru societatea cunoașterii, la deschiderea, în învățământul superior, a învățării către alte sisteme de învățământ – sistemul preuniversitar, sistemul de învățare pe tot parcursul vieții, la creșterea atractivității învățării în învățământul superior” [4].

Pentru că acest proiect și-a propus formarea didacticienilor din învățământul superior, atenția activităților desfășurate pe parcursul celor doi ani de desfășurare a fost îndreptată nu doar înspre specializarea și profesionalizarea superioară a cadrelor didactice care predau didactica specialității, ci și spre o mai bună pregătire pentru coordonatorii de practică pedagogică, pentru asigurarea unei formări inițiale de calitate a studenților, viitori profesori. Proiectul și-a propus totodată să contribuie pe termen mediu și lung la „dezvoltarea resurselor umane din cadrul sistemului de învățământ, adaptarea serviciilor educaționale la nevoile pieții muncii, crearea unui rețele de profesioniști în științele educației prin care vor fi facilitate schimburile de informații între instituțiile de învățământ superior și preuniversitar, promovarea modelelor de bună practică în formarea inițială a viitoarelor cadre didactice, formarea continuă a cadrelor universitare” [11]. Alte finalități pe care și le-a propus proiectul au fost: formarea cadrelor didactice din universități „pentru a utiliza metode interactive de predare-învățare și TIC. Va fi îmbunătățit sistemul de

management al formării prin elaborarea unui set de ghiduri de bune practici rezultate în urma programului de formare din proiect, corelate cu nevoile de formare și standardele ocupaționale actuale” [3].

Cel mai important obiectiv al proiectului, amintit anterior, a vizat dezvoltarea în anul II și III de proiect a competențelor profesionale pentru un număr de 1500 cadre didactice din învățământul superior, persoane care predau sau care pot preda didactica specialității, care coordonează sau care pot coordona practica pedagogică, prin demersuri de formare inovative. Totodată, proiectul și-a propus formarea continuă a grupului țintă, inclusiv prin cabinetele de didactică organizate în universitățile partenere, elaborarea în cadrul proiectului a unui număr de 25 design-uri de curs și ghiduri de bune practici, pentru 25 de domenii sau specialități universitare.

Principalele rezultate așteptate ale proiectului au fost: 1. Studiu și analiză de tip diagnostic, publicat în materialele editate pe parcursul derulării proiectului; 2. Curriculumul general pentru formarea continuă a grupului țintă, care ulterior au fost valorificate și pentru delimitarea și dezvoltarea de documente și materiale suport pentru didacticile de specialitate; 3. Elaborarea programului de formare a cadrelor didactice universitare care predau sau pot preda didactica specialității/ coordonează sau pot coordona practica pedagogică, valorificat pe durata derulării proiectului, dar și ulterior; 4. Desfășurarea Academiilor de vară, pe durata a șase serii, cu număr total de 450 de cursanți; 5. Conferință anuală de didactică, cu trei ediții, în perioada 2011-2013 [4].

1.2. Proiectul „Didacticieni” și formarea cadrelor didactice universitare în perspectiva formării de competențe

Din punct de vedere curricular, momentul de început al desfășurării proiectului a coincis cu apariția actualei legi a educației (Legea 1/ 2011), care a impus trecerea în România la centrarea pe competențe a programelor școlare de la învățământul primar și gimnazial, cicluri de învățământ din învățământul obligatoriu, pentru care se pregătesc cei mai mulți dintre studenții care optează pentru programele de formare inițială, în vederea certificării pentru profesia didactică.

Competențele:

ansambluri structurate de **cunoștințe, deprinderi și atitudini** dobândite prin învățare, care permit identificarea și rezolvarea, în contexte diverse, a unor probleme caracteristice unui anumit domeniu.

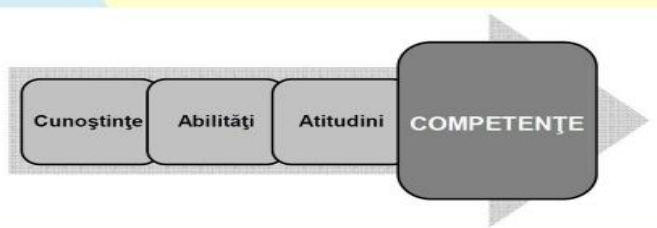

Fig. 1: Structura internă a unei competențe

În cadrul proiectului a fost asumată și valorificată definiția competenței, așa cum apare aceasta în notele de prezentare ale programelor școlare de liceu, clasele X-XII, apărute începând cu anul 2000. Alături de respectiva definiție a competenței, prezentată schematic în Fig. 1, textul de față își propune să valorifice în figurile inserate mai jos informații, definiții și elemente grafice preluate din lucrările publicate în cadrul proiectului „Didacticieni”, în Fig. 2-4 [12, pp. 48-57].

CUNOȘTIINȚELE

1. Cunoștințele declarative

(Sunt cunoștințele alcătuite din informații factuale, concepte, definiții, teoreme etc., organizate în *trepte semantice* sau *în scheme cognitive* care sintetizează cunoașterea despre ceva despre un obiect, un fapt, o stare de lucruri, o teorie, sau a avea în să o legătură directă cu o utilizare anume.)

2. Cunoștințele procedurale

(Cunoștințele procedurale sunt cele care corespund unui anumit *od de acțiune* ele intervin în realizarea unei activități, răspund unor obiective de tipul „să faci” cuprind ansambluri structurale de reguli, cerințe și operații aplicabile în es în situații determinate, predeosebire de cunoștințele declarative, care răspund la „să știi”, cunoștințele procedurale răspund la „să faci”, ele surd *noștințe despre acțiune* care nu numai că *condiționează* eficacitatea acțiunii dar *nsăși învățarea lor are loc în contextul acțiunii*)

3. Cunoștințele condiționale (care se referă la condițiile în care se desfășoară anumite acțiuni. Exersarea elevei lui sau a studentului în identificarea corectă a momentului în care anumite cunoștințe sau proceduri pot fi utilizate contribuie în o măsură semnificativă la formarea *abilității*, alături de înțelegerea și respectarea mecanismelor pedagogice care conduc la formarea de *abilități*)

4. Metacunoștințele (despre modul de organizare și producere a cunoașterii)

Fig. 2: Cunoștințele declarative și cunoștințele procedurale

Alături de prezentarea categoriilor de cunoștințe, proiectul și-a propus să le prezinte participanților la formare modalități prin care ar putea să mențină un echilibru între cunoștințele declarative și cele procedurale, valorificate preponderent în educația universitară, dar care pentru învățământul preuniversitar reclamă o serie de reconsiderări, precum și modalități prin care să susțină dobândirea de cunoștințe condiționale și de metacunoștințe, atât în formarea inițială a viitoarelor cadre didactice, cât și în perspectiva unei schimbări de paradigmă în învățământul universitar și preuniversitar românesc, în care utilizarea sau valorificarea de cunoștințe declarative se regăsește la un nivel mult mai ridicat decât în țările din care a fost preluat actualul model de curriculum [12].

ABILITĂȚILE

Proprietăți principale:

- sunt diferite de la o persoană la alta și fac obiectul învățării de-a lungul întregii vieți
- se definesc relativ la cunoștințele la care ele se aplică
- se dezvoltă în mai multe domenii
- sunt procese care permit tratarea cunoștințelor pentru a le percepe, a le memora, a le înțelege, a le aplica, a le evalua, a le crea sau a le comunica

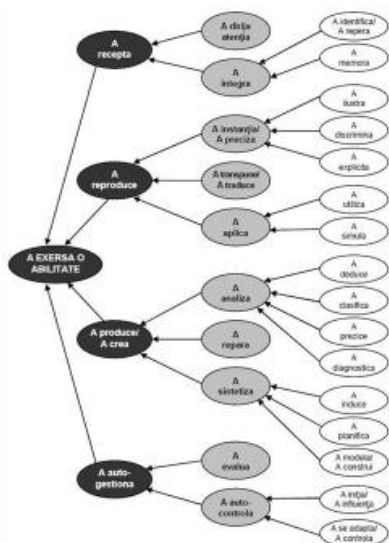
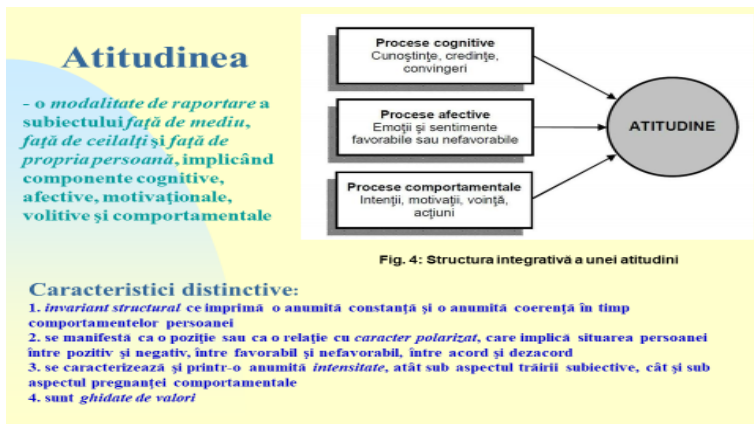

Fig. 3: Taxonomia abilităților, după G. Paquette

Abordarea în procesul educațional, prin diferite secvențe de instruire, a formării de abilități, în perspectiva formării de competențe, așa cum solicită actualele documente oficiale, impune și valorificarea conceptului de cunoștințe condiționale, care se referă la condițiile în care se desfășoară o anumită acțiune [12]. Exersarea elevului sau a studentului în identificarea corectă a momentului în care anumite cunoștințe sau proceduri pot fi utilizate contribuie într-o măsură semnificativă la formarea de abilități intelectuale și practice, alături de înțelegerea și respectarea mecanismelor psiho-pedagogice care conduc la dezvoltarea sau la dobândirea de noi abilități, demers sistematizat în figura nr. 3.

Formarea de competențe, conform actualei definiții a acesteia, unanim acceptată în România, impune integrarea în procesul didactic a unor finalități și a unor secvențe didactice care să vizeze în mod explicit formarea de atitudini. În contextul creșterii exponențiale a volumului de informații din lume, care se dublează la aproximativ 15 ani, este din ce în ce mai puțin posibilă nu doar susținerea elevilor în dobândirea acestora, cât mai ales formarea lor în a utiliza în mod constant și pozitiv aceste noi achiziții. Devine astfel o sarcină dificilă și constantă pentru didacticieni formarea viitoarelor cadre didactice pentru proiectarea și realizarea de secvențe de instruire în care să fie vizată formarea de atitudini.

2. Proiectul „Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți – CRED”, 2017-2021

2.1. De la noul model curricular, la formarea profesorilor pentru învățământul primar și gimnazial

Apariția unui nou model curricular la ciclul primar și gimnazial, centrarea pe competențe a programelor școlare la aceste cicluri de învățământ, utilizarea unui model curricular în care competențele sunt puse în relație cu sugestiile de activități de învățare, nu cu conținuturile învățării, așa cum

s-a întâmplat anterior și cum încă se întâmplă la liceu, absența unor programe semnificative de formare a cadrelor didactice, care să le ajute în înțelegerea și aplicarea noilor programe, au făcut ca toate aceste noi perspective să rămână doar noi sarcini în seama inspectorilor școlari sau a eforturilor personale ale cadrelor didactice de a înțelege și de a găsi căi de aplicare, iar rezultatele nu pot să fie decât pe măsură.

Proiectul „CRED” a fost lansat oficial la data de 14 noiembrie 2017, în prezența ministrului educației din România, Liviu Marian Pop, și a ministrului delegat pentru fonduri europene, Marius Nica, care au semnat în cadru festiv, la Palatul Parlamentului, contractul de finanțare. Obiectivul principal al proiectului strategic este abilitarea curriculară a unui număr de 55.000 cadre didactice din învățământul primar și gimnazial, urmând a se desfășura în perioada 2017-2021, cu un buget de aproximativ 42 milioane de euro. Prin datele prezentate oficial, proiectul se plasează pe primul loc în România, atât la numărul de profesori pe care își propune să-i formeze, cât și la valoarea de finanțare a proiectului [6].

Conform datelor furnizate de site-ul proiectului, acesta își propune: „abilitarea curriculară/formarea a 55.000 cadre didactice din învățământul primar și gimnazial pentru o abordare metodologică centrată pe competențe cheie, în acord cu noul curriculum și adaptarea activităților de învățare la nevoile specifice ale fiecărui elev, inclusiv ale celor aflați în risc de abandon școlar; facilitarea predării-învățării centrate pe elev, mai exact, facilitarea învățării astfel încât să permită și să sprijine fiecare elev să progreseze în învățare, indiferent de posibilele dificultăți întâmpinate în învățare, indiferent de etnie, dizabilitate etc.;

proiectarea și derularea predării-învățării centrate pe formarea de competențe în contextul noului cadru de referință al Curriculumului național dezvoltat prin proiect; abordarea integrată (în sensul realizării conexiunilor cu viața reală); asumarea de către profesori a unor roluri noi, facilitarea învățării în contexte nonformale și informale de educație; folosirea metodelor alternative de evaluare formativă; respectarea diversității; valorificarea orelor aflate la dispoziția profesorului (25%) în avantajul progresului fiecărui elev; proiectarea CDS valorificând nevoile, resursele și contextul cultural, social, economic local; revizuirea documentelor curriculare care vizează Programul „A doua șansă” [7].

2.2. De la finalitățile programelor școlare, la finalitățile lecției – obiectivele operaționale și formarea de competențe.

Reprezintă deja de câteva decenii un loc comun afirmația conform căreia orice disciplină școlară trebuie să se concentreze în toate etapele de proiectare curriculară sau didactică pe un cumul de valori care se cer a fi transmise și structurate la nivelul conștiinței și conduitei elevului. Acest adevărat evantai de noi cunoștințe, abilități și atitudini sau valori cuprinde atât elemente explicite, care pot fi integrate în programele școlare, cât și elemente implicite, greu reperabile și programabile.

Proiectarea efectivă a unei lecții trebuie să se realizeze pornind de la o serie de variabile, precum complexitatea conținutului, gradul de pregătire a elevilor, natura strategiilor aplicate, tipurile de lecții alese etc. Proiectul didactic trebuie să deschidă o cale de intrare progresivă a elevului în tainele cunoașterii, printr-o explorare deliberată a câmpului de posibilități și de cerințe ale diferitelor vârste. Demersul se cere susținut de proiectarea adecvată a unor

secvențe relevante de instruire, în raport cu exigențele actuale ale procesului de învățământ.

O proiectare a lecției în vederea formării de competențe are nevoie, pentru a se dovedi un demers de succes, de evidențierea drumului care se dorește parcurs și de cheia de verificare a gradului de succes, la sfârșitul acesteia. În special pentru profesorii aflați la început de drum în profesia didactică, dar nu numai pentru aceștia, formularea de obiective operaționale prin care să fie vizate competențele din programele școlare reprezintă calea înspre asigurarea succesului lecției [2].

Exemplele pe care le prezentăm mai jos se doresc ilustrări ale demersurilor realizate în cadrul proiectului „CRED” prin care am încercat să aducem proiectarea didactică mai aproape de ceea ce se întâmplă în Occident, unde accentul se pune mai mult pe proiectarea secvențelor de instruire, mai puțin pe proiectarea de ansamblu a lecției, dar și să-i familiarizăm pe profesorii participanți la cursurile de formare cu elaborarea de obiective operaționale care să vizeze explicit formarea de competențe, pe elementele componente ale acesteia: cunoștințe, abilități și atitudini.

Exemplul nr. 1

Clasa: a V-a

Disciplina: Educație tehnologică și aplicații practice

Unitatea de învățare/Domeniul de conținut:

Activități/ocupații/meserii

Conținutul învățării: Domenii: cultivarea plantelor, creșterea animalelor, prepararea și servirea alimentelor [1]

Tema: *Cultivarea plantelor*

Mediul de învățare: sala de clasă / cadrul unei sere

Tipul de lecție: mixtă

Competențele specifice vizate:

1.2. Identificarea unor date, mărimi, relații, procese și fenomene specifice matematicii și științelor în realizarea unui produs

3.2. Manifestarea abilității de a lucra individual și în echipe pentru rezolvarea unor problem

Obiective operaționale în plan cognitiv (O_1+O_2), al formării de abilități (O_3) și de atitudini (O_4) (la sfârșitul orei, elevii vor fi capabili:)

- O_1 : să identifice, în urma vizionării unui film, factorii de mediu care influențează creșterea și dezvoltarea unei plante din sala de clasă, în timpul indicat de profesor;

- O_2 : să analizeze, în urma observării unor imagini, cel puțin trei efecte negative ale poluării asupra creșterii plantelor;

- O_3 : să calculeze corect necesarul de bulbi pentru o jardiniară cu dimensiunile date de profesor, în urma indicațiilor de plantare oferite pe plicul de prezentare a produsului;

- O_4 : să precizeze în cadrul unui joc de rol cel puțin două atitudini corecte/ incorecte pe care le-a avut față de florile cultivate în familie.

Exemplul nr. 2

Clasa: a V-a

Disciplina: Educație socială. Gândire critică și drepturile copilului

Unitatea de învățare: Argumentarea unui punct de vedere personal

Tema: Schimbul de opinii. Compararea opiniilor

Mediul de învățare: sala de clasă

Scopul lecției: Verificarea cunoștințelor privind susținerea părerii/ opiniei proprii și dobândirea de noi cunoștințe legat de schimbul de opinii

Tipul de lecție: mixtă

Competențele specifice vizate:

1.2. Formularea unor opinii, explicații, argumente simple pentru promovarea propriilor drepturi și responsabilități

Obiective operaționale în plan cognitiv (O₁ și O₃), al formării de abilități (O₂) și de atitudini (O₄) (la sfârșitul orei, elevii vor fi capabili:)

- O₁: să identifice în diferite contexte elemente de asemănare și de deosebire a opiniilor exprimate de diferite persoane, referitor la același subiect, fără a fi ajutați;

- O₂: să realizeze organizatoare grafice cu opinii comune, respectiv diferite, dintr-un text dat, pentru fiecare pereche de elevi care intră în dialog (cu ajutorul aplicației nr. 3, pag. 30 din manual);

- O₃: să prezinte argumentativ în urma vizionării unui film modalitățile de susținere a unei opinii, în acord cu regulile învățate privind realizarea unui dialog;

- O₄: să precizeze în cadrul unui joc de rol (de exemplu, „Copilul și telefonul”) cel puțin două atitudini corecte/ incorecte pe care le-au avut referitor la folosirea telefonului în școală.

Exemplul nr. 3

Clasa: a II-a

Disciplina: Arte vizuale și abilități practice

Domeniul: Confecții și jucării

Conținutul învățării: Materiale și instrumente

Titlul lecției: Instrumente muzicale de jucărie

Mediul de învățare: sala de clasă

Durata: 50 minute

Tipul de lecție: formare de abilități și deprinderi practice

Competențele specifice vizate:

2.3. Realizarea de produse utile combinând materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile

Obiective operaționale în plan cognitiv (O_1 și O_2), al formării de abilități (O_3) și de atitudini (O_4) (*la sfârșitul orei, elevii vor fi capabili:*)

O_1 : să elaboreze o listă cu cel puțin șase instrumentele muzicale de jucărie care pot fi realizate de ei, pornind de la datele dintr-un text literar care prezintă instrumente muzicale asociate cântecului păsărilor;

O_2 : să identifice corect tehnicile de lucru utilizate în realizarea unui instrument muzical de jucărie, pe baza cunoștințelor teoretice acumulate;

O_3 : *să realizeze împreună cu colegul de bancă un instrument muzical de jucărie, respectând toate etapele prezente pe fișa de lucru;*

O_4 : să descrie în cadrul unei discuții cel puțin două sentimente trăite atunci când au utilizat în mod practic instrumentul confecționat.

În loc de concluzii...

Cercetările desfășurate în spațiul științelor educației, experiența dobândită anterior în calitate de cadru didactic în învățământul preuniversitar și de inspector școlar de specialitate, dar și dialogul purtat în ultimele două decenii cu cadrele didactice din învățământul preuniversitar din România mi-au reconfirmat importanța cursurilor de formare continuă prin care să fie clarificate aspectele conceptuale și să fie oferite modele operaționale pentru aplicarea noilor reglementări, exigențe curriculare sau privitoare la noi abordări privind strategiile didactice.

Totodată, activitatea în proiectul care a vizat formarea continuă a didacticienilor din învățământul superior a arătat faptul că prin participarea la cursuri derulate prin astfel de proiecte crește deopotrivă calitatea pregătirii studenților, viitoare cadre didactice, cât și calitatea activităților didactice din învățământul superior, în general, prin integrarea de către cadrele didactice din universități a noilor achiziții din didactică în activitățile curente de curs și seminar.

Bibliografie:

- [1] *** *Programa școlară pentru disciplina Educație tehnologică și aplicații practice Clasele a V-a – a VIII-a*, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017.
- [2] Cucuș, C., Opreș, D., *Support de curs - Religie*, proiectul CRED, București, 2019.
- [3] <http://didacticieni.ro/> (accessed at 06.10.2021)
- [4] <http://www.dppd.upb.ro/Calitate-inovare-comunicare-in-sistemul-de-formare-continua-a-didacticienilor-din-invatomantul-superior/> (accessed at 05.10.2021)
- [5] <https://www.edu.ro/proiecte-gestionate-de-unitatea-de-implementare-al-proiectelor-finan%C8%9Bate-din-fonduri-structurale> (accessed at 9.11.2021)
- [6] <https://www.educered.ro/eu-sunt-cred/despre-proiectul-cred/> (accessed at 10.11.2021)
- [7] <https://www.educered.ro/eu-sunt-cred/obiectivele-cred/> (accessed at 10.11.2021)
- [8] Neacșu, I. (coord.), Ciolan, L., Cristea, S., Moldovanu, M., Pânișoară, I.-O., Rafailă, E., *Metode de formare în „Didactica specialității”*, București, Editura Matrix Rom, 2013. 76 pag. (ISBN 978-973-755-958-6)
- [9] Opreș, D., Scheau, I., *Study regarding the usefulness of the computer assisted training in the educational activity*, Proceedings of EDULEARN15 Conference, 2015, pp. 5413-5418. Available at: <https://library.iated.org/view/OPRIS2015STU>

- [10] Opris, D., Scheau, I., *Adult education in contemporary society. An analysis of the specific situation in Romania*, Proceedings of EDULEARN15 Conference, 2015, pp. 8351-8357. Available at:
<https://library.iated.org/view/OPRIS2015ADU>
- [11] POSDRU Didactica (google.com) (accessed at 10.11.2021)
- [12] Voiculescu, F. (coord.), Bocoș, M., Potolea, D., Cucuș, C., Cozma, T., Manolescu, M., *Elaborarea programului de formare în domeniul didacticii specialității*, București, Editura Matrix Rom, 2013. 278 pag. (ISBN 978-973-755-957-9)

STRATEGII DE ASIGURARE A SECURITĂȚII PEDAGOGICE ȘI PSIHOLOGICE LA STUDENȚII PEDAGOGI ÎN PROCESUL STAGIULUI DE PRACTICĂ PROFESIONALĂ

Raileanu Olga, doctor în Științe ale Educației,
conf. univ.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7819-3426>

Rezumat: *În ultimii ani, tot mai insistent se caută noi modalități de abordare și de dezvoltare a sistemului de formare inițială a cadrelor didactice. Un imperativ conceptual specific este considerat activitatea de instruire și de realizare a stagiilor de practică profesională a studenților, care corespunde perfect necesităților de dezvoltare și autorealizare a individului în noile condiții socio-culturale. În formarea profesională la specialitate un loc aparte îl dețin stagiile de practică profesională, care trebuie să întregască sistemul de formare a competențelor indicate în standardul de specialitate, mai ales a celor la nivel de aplicare și integrare. Importanța practicii profesionale derivă și din faptul că este singura formă prin care se formează aptitudinea*